

Werkstraf in uitvoering

Editie 23 | September 2019

Straks met DigiD inloggen op het Werkstrafportaal is geen enkel probleem

Werkstraf in beeld
Hulp voor de ooievaar

Column Johan Bac
Werkstraf werkt!

Reclassering Nederland

> STICHTING FIETSBANK MAASTRICHT

Fietsen opknappen voor het goede doel

MAASTRICHT Bij de Fietsbank knappen vrijwilligers en werkgestraften fietsen op voor mensen die niet genoeg geld hebben om een fiets te kopen. Werk dat niet alleen zorgt voor regelmaat maar ook zingeving.

Vijf jaar geleden richtte Addie Redmeijer de Fietsbank op voor ouders die niet genoeg geld hadden om een fiets voor hun kind te kopen. Hij zamelde oude fietsen in en knapte deze met hulp van vrijwilligers op. Ook de ouders kwamen helpen. In ruil voor vier uur klussen kregen ze een fiets mee voor hun kind. Het werd een groot succes en inmiddels is de Fietsbank flink gegroeid. Waar ze eerst zo'n honderd fietsen per jaar weggaven, zijn het er nu zo'n achthonderd. Ouders mee laten klussen gaat niet meer, daar is de organisatie te groot voor geworden. Ook is de doelgroep uitgebreid met volwassenen. Addie: 'Een fiets helpt je uit de armoedeval. Wij willen mensen letterlijk en figuurlijk op weg te helpen.'

Mensen begeleiden

In de werkplaats werken naast vrijwilligers ook werkgestraften, mensen met psychische problematiek, jonge-

ren die uit de boot zijn gevallen en stagiaires. Addie vindt het een meerwaarde dat de werkplaats een plek is geworden waar hij mensen kan begeleiden. 'Ik ben vroeger jongerenwerker geweest. Ik ben gewend om een vertrouwensband met mensen op

'Wij willen mensen letterlijk en figuurlijk op weg te helpen'

te bouwen en mijn doel is om iedereen die hier komt weer op een goede manier terug in de maatschappij te krijgen. Het liefst beweeg ik ze richting werk of een opleiding.'

Juiste spoor

Zo begeleidde hij een jongen die al vier jaar op straat leefde en alleen bij zijn moeder thuiskwam om te eten en te slapen. Hij moest zijn werkstraf uitvoeren bij de Fietsbank.

Addie: 'Samen met de ambulante begeleider en de woningcorporatie hebben we gezorgd dat hij zelfstandig kon gaan wonen en hem geholpen zijn leven weer op het juiste spoor te krijgen. De werkstraf speelt daar een belangrijke rol in. Werken geeft regelmaat en zingeving. Dat ze fietsen opknappen voor kinderen en mensen die het hard nodig hebben, geeft een goed gevoel.'

Ieders uitdagingen

De diversiteit van het team in de werkplaats is ook een uitdaging. Gaby Beuze is bij de Fietsbank verantwoordelijk voor de coördinatie. 'Ik help de mensen omgaan met elkaars verschillen. We houden rekening met ieders uitdagingen. Sommigen kunnen niet tegen te veel prikkels, die voelen zich beter in de ophaaldienst van oude fietsen. Verder sturen we niet op deadlines. Er is geen werkdruk, er zijn geen

Addie Redmeijer: 'Een fiets helpt je uit de armoedeval.'

klanten die op een reparatie wachten. Dat geeft rust.'

Kleine bijdragen

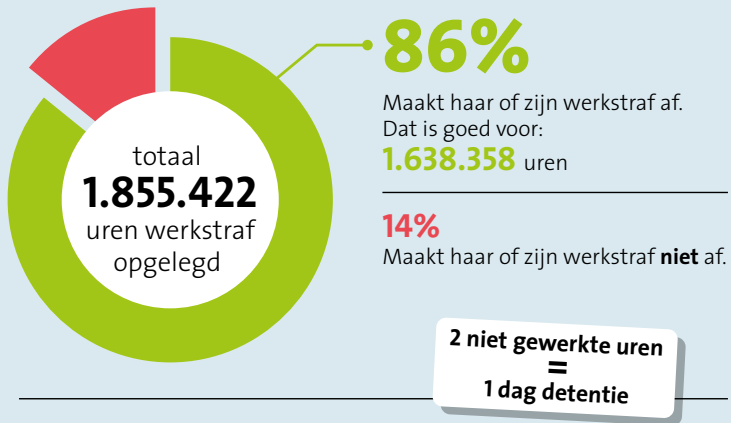
Inmiddels is het succes van de Fietsbank uitgegroeid naar meer dan fietsen alleen.

Gaby: 'We hebben het Kind-project opgezet. We zamelen nu ook schoenen, kleding, brillen en laptops in. Deze geven wij uit namens de gemeente Maastricht. Allemaal kleine bijdragen die meehelpen om kinderen uit de armoede te halen.'

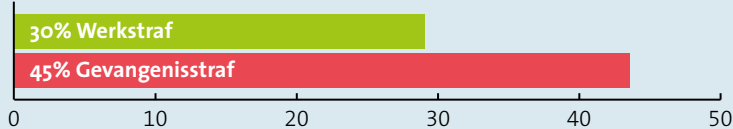
> CHECK

Werkstraf in cijfers

Na de geldboete is de werkstraf de meest toegepaste hoofdstraf. **In 2018 kregen 30.432 mensen een werkstraf opgelegd**

Werkstraf werkt! Minder recivide onder gestraften:

> Liever digitaal?

Geef uw e-mailadres dan door via info@reclassering.nl

> DE STELLING

‘Straks met DigiD inloggen op het Werkstrafportaal is voor mij geen enkel probleem’

UW
MENING

Greet Bergen, beheerder kinderboerderij Sloterpark

‘Dat is voor mij wél een probleem, want wij hebben niet eens een computer. En al hadden we er wel een, dan nog zou ik het niet zien zitten om de hele tijd werkgestraften in- en uit te checken. Dan ben ik meer op de computer bezig dan dat er gewerkt wordt. Dus als het zo doorgaat, is het wat mij betreft afgelopen. Heel jammer, want we werken al heel lang samen met de reclassering.’

Mariska Beuving, filiaalmanager bij mensontwikkelbedrijf Schroeder

‘In eerste instantie had ik mijn bedenkingen over inloggen met DigiD, omdat ik werk en privé graag gescheiden houd. Inmiddels heb ik een paar keer gewerkt met het Werkstrafportaal, omdat wij sinds kort deelnemen aan een pilot. Ik ben enthousiast over het Werkstrafportaal, want het werkt snel en

eenvoudig. Aan het inloggen met DigiD ben ik nu gewend. Ik begrijp ook wel dat Reclassering Nederland voor DigiD gekozen heeft: het is niet alleen makkelijk, maar ook veilig.’

Tim Praagman, projectmanager Werkstrafportaal bij Reclassering Nederland

‘Sommige projecten staan argwanend tegenover DigiD. Logisch, want DigiD is persoonlijk. Maar juist daardoor, is het vertrouwelijk én veilig. Niemand hangt zijn DigiD-gegevens op een post-it aan een bureau. Zo kunnen we de privacy van werkgestraften beter garanderen. Een ander voordeel is dat iedereen al DigiD heeft. Daardoor is het laagdrempelig. Ik zou de mensen graag motiveren om een keer te kijken in het Werkstrafportaal zodat je zelf overtuigt raakt van het gemak en de voordelen van deze digitaliseringsslag.’

> KORT

Vermoeden is genoeg

LANDELIJK Alcohol- en drugsgebruik zijn streng verboden voor werkgestraften bij het uitoefenen van hun werkstraf. Maar hoe gaat u als projectbegeleider om met een werk-

gestrafte waarvan u vermoedt dat hij of zij ‘iets’ gebruikt heeft? Het kan dan best moeilijk zijn om iemand daarop aan te spreken, zeker als de persoon in kwestie stug volhoudt.

Toch geldt dan dat uw vermoeden genoeg is om de werkgestrafte naar huis te sturen. Meldt het ook altijd bij uw contactpersoon bij Reclassering Nederland.

> WERKSTRAF IN BEELD

Aan het werk voor de ooievaar

DE SCHIPHORST Op het Ooievaars Buitenstation 'De Lokkerij' in het Drentse Reestdal staat het werk nooit stil. Beheerders Els en Frits Koopman zijn beide begin tachtig en kunnen de hulp van werkgestraften goed gebruiken. Zij bieden op hun beurt een luisterend oor en helpen mensen op weg.

Het ooievaarsstation werd in 1981 geopend op een stuk land van Els en Frits Koopman. Tien jaar daarvoor was de ooievaar nagenoeg verdwenen in Nederland. Sindsdien was de Vogelbescherming hard aan het werk om de vogel te helpen. Els en Frits hadden geen idee waar ze aan begonnen. 'We hadden nog nooit een ooievaar gezien en wisten niet wat het hebben van een station inhield.' Inmiddels zijn de twee natuur-

liefhebbers ouder en wijzer. Het door ruim tweehonderd ooievaars bewoonde station vraagt permanent onderhoud. Ook vangen ze zieke en jonge ooievaars op, vlechten nesten van wilgentenen, houden de vijver schoon en zorgen voor voeding als droogte de wormen weghoudt.

Schikken in het lot

Sinds 1991 werkt de Lokkerij met werkgestraften. 'We hebben de hulp

hard nodig', zegt Els. 'Er is altijd wel iets te verven of te herstellen. Als er bezoekers komen, zorgen we dat de werkgestraften uit zicht zijn. Dat vinden ze zelf ook fijner. Soms schamen de werkgestraften zich.' Frits vult aan: 'Onder het werk praat mijn vrouw veel met mensen. Dat helpt vaak enorm.' In al die jaren

'We hebben de hulp hard nodig'

hebben Els en Frits al veel mooie momenten meegemaakt. 'Er was een keer iemand die ons fotoarchief heeft gedigitaliseerd. Al die foto's uit al die laatjes op één plek, prachtig!' Ook herinneren ze zich de man die zelf voorstelde om nieuwe bankjes voor de bezoekers in elkaar te timmeren. En de werkgestrafte die bleef hangen als vrijwilliger toen zijn straf erop zat.

Even bijsturen

Een heel enkele keer ging het mis. 'Iemand die steeds maar liep te bellen in de tuin en niet aan het werk ging, hebben we weggestuurd. Maar meestal gaat het goed en soms moeten we een beetje bijsturen. Op tijd komen vinden we bijvoorbeeld heel belangrijk. En als mensen boos zijn omdat ze vinden dat ze onterecht een straf hebben gekregen, dan willen we dat ze die boosheid snel laten varen. Stop die energie maar in het werk.'

Els en Frits Koopman openen ooievaarsstation De Lokkerij in 1981.

Er verblijven ongeveer 200 ooievaars op De Lokkerij.

> UITGELICHT

De mobiele werkstrafcoach komt naar je toe

ALKMAAR Ziek, zwak, misselijk: dat kán gebeuren tijdens een werkstraf. Maar sommige werkgestraften maken het wel erg bont. Is het onwil of is er meer aan de hand? Om daar achter te komen is de regio Noord-West een pilot gestart: de mobiele werkstrafcoach. Patrick Klaassen heeft deze taak op zich genomen en is enthousiast. 'Mijn doel is om op een motiverende en coachende manier uitval en verzuim terug te brengen. Samen met een collega zoek ik werkgestraften in hun eigen omgeving op. Zo stonden we laatst bij een achttien-

jarige jongen voor de deur die nog bij zijn ouders woont. Hij had zich al drie keer in korte tijd afgemeld met buikpijn. Zijn vader vertelde dat zijn zoon ontzettend zenuwachtig was voor de werkstraf. We hebben toen een vaste werkmeester aan hem gekoppeld waarna het beter ging. Maar we stuiten ook op mensen die gewoonweg niet willen. Als die ook na onze aansporing blijven verzuimen, dan is het wat ons betreft klaar en geven we de werkstraf terug aan het Openbaar Ministerie. Dan hebben wij er alles aan gedaan.'

Werkstraf werkt

Straf van niks

Veel mensen denken dat 'het verrichten van arbeid ten algemene nutte', zoals het vroeger heette, een straf van niks is. Dat is dus niet zo. Wie oog heeft voor de werkelijke bedoeling van een werkstraf, ziet een hoop effecten die positief uitpakken, voor de werkgestrafte en de maatschappij. Het belangrijkste effect is recidivevermindering. Het percentage werkgestraften dat na hun straf weer de fout ingaat, is iets minder dan 30 procent. Bij mensen die een gevangenisstraf hebben gehad, is dat 45 procent. Dat scheelt nogal.

Dus ik vind dat de werkstraf meer waardering verdient. En over verdienen gesproken, een werkstraf is goedkoper dan een gevangenisstraf. Iemand die een dag zit, kost de staat 250 euro. Een werkstraf niet meer dan de helft daarvan. En dan reken ik niet eens mee dat een werkstraf natuurlijk ook iets oplevert voor de maatschappij. Aan de ene kant doordat werkgestraften minder recidiveren, aan de andere kant doordat zij nuttig werk doen.

> Reageer op deze column via info@reclassering.nl.

Ga er maar aanstaan

Ik heb veel waardering voor onze medewerkers die ervoor zorgen dat veroordeelden hun werkstraf voltooien. Ga er maar aanstaan. Ieder dag aan de slag met een heel verschillende en soms moeilijke doelgroep. En dan evenwicht zoeken tussen streng de regels handhaven zonder rigide te worden en begrip tonen zonder al te meegaand te zijn. Veel lof ook voor jullie, de werkstrafprojecten die werkgestraften een plek geven binnen jullie organisaties en instellingen. Jullie werkplekken zijn voor sommige werkgestraften een opstapje naar regulier werk of een hernieuwde kennismaking met arbeidsritme en een zinvolle dagbesteding.

Tijdens mijn werkbezoeken van het afgelopen jaar sprak ik regelmatig met werkgestraften. Een van hen omschreef het treffend: 'Ik heb ook een keer gezeten,' zei er een, 'maar dat was niks. Letterlijk. Ik deed niks en ik leerde niks, laat staan dat ik iets afleerde.'

Johan Bac

Rechtbankcolumnist verslaat werkstraf

ZWOLLE Voor dagblad De Stentor bezoekt journalist Ronald Kamps wekelijks een rechtszaak. Op geheel eigen wijze doet hij daar verslag van in zijn column "Kamps doet recht". 'Ik volg zaken die onder de politierechter zijn', zegt Kamps. 'Dat zijn lichte vergrijpen, geen moord en doodslag. Verdachten krijgen vaak een werkstraf opgelegd. Dat prikkelde mijn nieuwsgierigheid. Ik wilde weten wat zo'n werkstraf eigenlijk inhoudt.

Om dat te ervaren, ben ik een paar keer meegelopen met verschillende werkstrafprojecten. De werkgestraften en werkmeesters die ik sprak hadden vaak bijzondere verhalen te vertellen.' Deze verhalen publiceerde Kamps in een speciale zomerserie onder de titel 'Kamps doet taakstraf'.

Alle verhalen zijn ook terug te vinden op www.reclassering.nl.

Cartoonist: Bart Pausma

Colofon

Werkstraf in uitvoering verschijnt drie keer per jaar in een oplage van 2.500 stuks. **Redactie** Reclassering Nederland: Mieke Bauer, Lonneke van den Berg, Ina van der Giessen, Jeroen de Graaf, Jolanda Mooij, Bjorn van Overveld, Richard Pieteron

Hoofdredactie Peter van den Hoogen, Media & Communicatie, Reclassering Nederland **Tekst en eindredactie** Lamar communicatie **Vormgeving** Enof creatieve communicatie, enof.nl **Fotografie** Frank Penders, Jeroen Bouman **Drukwerk** Drukkerij Libertas Pascal

Met dank aan Addie Redmeijer (de Fietsbank), Gaby Beuze (de Fietsbank), Greet Bergen (Kinderboerderij Sloterpark), Mariska Beuving (Schroeder), Els en Frits Koopman (De Lokkerij), Tim Praagman, Ronald Kamps, Patrick Klaassen, Johan Bac en Bart Pausma.